O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

QARSHI MUHANDISLIK-IQTISODIYOT INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"
____
Rektor O.Sh.Bazarov
2022 yil 24 08

S O L I Q Q A   T O R T I S H

FANINING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:	300000 –	Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot
Ta'lim sohasi:	310000 –	Ijtimoiy va hulq atvorga mansub fanlar
Ta'lim yo'nalishi:	60310100 –	Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)

Qarshi – 2022 yil

CamScanner

Fan/modul kodi TAM336	O'quv yili 2022-2023	Semestr 6	ECTS - Kreditlar 6
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4

1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	SOLIQQA TORTISH	72	108	180

2\. **I. Fanning mazmuni**

Ushbu fan iqtisodiy ta'lim yo'nalishlari bo'yicha tayyorlanayotgan kadrlarning iqtisodiy bilimlarini va ilmiy dunyoqarashini shakllantirishda muhim rol o'ynovchi "Soliqqa tortish" fanining o'quv dasturi fanning predmeti, vazifalari va maqsadi, yuridik shaxslar tushunchasi, soliqqa tortishning ob'ektiv zarurligi, yuridik va jismoniy shaxslardan undiriladigan soliqlar va boshqa majburiy to'lovlar turlari, ulami hisoblash va to'lash tartibi, soliq hisobotlarini to'ldirish va taqdim etish muddatlari, soliqlar va boshqa majburiy to'lovlami hisoblash mexanizmi, soliq imtiyozlari va preferentsiyalar, soliq solishning soddalashtirilgan tartibi, yuridik va jismoniy shaxslardan undiriladigan soliq tushumlarining davlat budjetida tutgan o'rni, yuridik va jismoniy shaxslami soliqqa tortish muammolari bo'yicha chuqur nazariy va amaliy bilim berish kabi masalalami qamrab olgan.

Fanning maqsadi. Ushbu Sillabus asosida fanning maqsadlarini tavsiflaydi. *"Soliqqa tortish" fanini o'qitishdan maqsad*, talabalarni O'zbekiston Respublikasining soliq va soliqqa tortish tizimi bilan yaqindan tanishtirib, ularning iqtisodiy bilimlarini chuqurlashtirish, amaliy qo'llay olish ko'nikmalarini hosil qilishga qaratilgandir.

"Soliqqa tortish" fani bo'yicha mazkur sohada erishilgan asosiy yutuq, muammolar va uning rivojlanish istiqbollari haqida tasavvur hosil qilish, coliqlar va soliqqa tortish bo'yicha maxsus bilimlarni, kasb faoliyati ko'nikmalari va uquvlarini shakllantirishga qaratilgandir. Shu bilan bir qatorda mamlakatimizda amalga oshirilayotgan soliq islohotlarining tadrijiy rivojlanishi va Prezident tomonidan chiqarilayotgan Farmon va Qarorlarning mazmuni hamda mohiyatini talabalar ongiga singdirishdan iboratdir.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

"Soliqqa tortish" faniga kirish

"Soliqqa tortish" fanining maqsadi, predmeti va vazifalari. Fanning amaldagi soliqlar va soliqqa tortish tizimi bilan tanishtirishga qaratilganligi. Fanning asosiy maqsadi soliq turlari, soliqlarga tenglashtirilgan to'lovlar va ulaming o'ziga xos jihatlari bo'yicha talabalarda ko'nikmalar hosil qilishdan iborat ekanligi. Mazkur fanni o'rganish jarayonida turli pedagogik texnologiyalardan faol usul, prezentatsiya, ishbilarmon o'yinlar, aqliy hujum va boshqa usullardan foydalanish. Shu bilan bir qatorda tahlil va sintez, statistik jadvallar orqali fanning asosiy mohiyatini ifoda etib berish. Soliq tizimi va soliqqa tortish tizimi, ulaming amal qilish

xususiyatlari.

O'zbekiston soliq tizimida amalda bo'lgan soliqlar va boshqa majburiy to'lovlar. Iqtisodiyotni modemizatsiyalash sharoitida soliqlar va va boshqa majburiy to'lovlaming budjet daromadlaridagi salmog'i hamda ulaming o'zgarish sabablari. Soliqlar va boshqa majburiy to'lovlar: iqtisodiy mohiyatiga ko'ra guruhlanishi; budjetga tushishiga ko'ra guruhlanishi; soliq to'lovchilari nuqtai-nazaridan guruhlanishi. Yuridik shaxslardan undiriladigan soliqlar va boshqa majburiy to6lovlar tarkibi. Jismoniy shaxslaming soliqli to'lovlariga tavsif. Soliqlar va boshqa majburiy to'lovlarni hisoblash hamda budjetga to'lashda soliq to'lovchi sub'ektlaming huquqlari, majburiy atlari va javobgarligi. Iqtisodiyotni modemizatsiyalash sharoitida soliqlar va boshqa majburiy to'lovlar ustidan soliq organlarining nazorati. Muddatida bajarilmagan soliqlar va boshqa majburiy to'lovlar bo'yicha soliq majburiyatlarini bajarish usullari.

Yuridik shaxslardan olinadigan foyda solig'i

Yuridik shaxslardan undiriladigan foyda solig'ining iqtisodiy mohiyati. Iqtisodiyotni modemizatsiyalash sharoitida yuridik shaxslardan undiriladigan foyda solig'ining budjet daromadlarida tutgan o'mi. Yuridik shaxslardan olinadigan foyda solig'ini undirishda qo'llaniladigan me'yoriy hujjatlar tarkibi. Yuridik shaxslardan undiriladigan foyda soligi to'lovchilari tarkibi. Soliqqa tortish maqsadida yuridik shaxs rekvizitlari. Yuridik shaxslardan undiriladigan foyda solig4ning soliq solish ob'ekti. Soliqqa tortiladigan daromadni aniqlash. Yuridik shaxslaming jami daromadlari tarkibi. Jami daromadlar tarkibining tuzilishi: mahsulot (ishlar, xizmatlar) sotilishidan keladigan tushum; asosiy vositalar, nomoddiy aktivlar, qimmatli qog'ozlar, intellektual mulk ob'ektlari, materiallar va boshqa aktivlami sotishdan keladigan daromad; foiz ko'rinishidagi daromad; dividendlar; bepul olingan mol-mulklar; mol-mulkni ijaraga berishdan olingan daromadlar; royalti; tekin moliyaviy yordam; da'vo muddati o'tib ketgan kreditorlik va deponentlik qarzlarini hisobdan chiqarishdan olingan daromadlar va hakazolar. Jami daromaddan chegirmalar.

Yuridik shaxslardan undiriladigan foyda solig'i bo'yicha imtiyozlar. Yuridik shaxslardan undiriladigan foyda solig'ni hisoblash v ato'lash muddatlari. Yuridik shaxslardan undiriladigan foyda solig'i bo'yicha davlat soliq xizmati organlarining nazorati.

Aylanmadan olinadigan soliq

Aylanmadan olinadigan soliq soliq amaliyotiga tadbiq etilishi. Soddalashtirilgan soliq tizimining tarkibiy tuzilishi: yagona soliq to'lovi; yagona yer solig'i, tadbirkorlik faoliyatining ayrim turlari bo'yicha qat'iy belgilangan soliq. Yagona soliq to'lovi va uning amal qilish jarayoni. Yagona soliq to'lovi to'lovchilari tarkibi. Yagona soliq to'lovi to'lovchilari tarkibiga kiritilish mezoni. Yagona soliq to'lovining soliq ob'ekti va soliq solinadigan baza. Yagona soliq to'lovi bo'yicha taqdim etilgan imtiyozlar va preferensiyalar. Yagona soliq to'lovi hisoblash va to'lash tartibi.

Yagona yer solig'i to'lovchilari, yagona yer solig'ini to'lash tartibini qo'llashning o'ziga xos xususiyatlari, soliq solish ob'ekti, soliq solinadigan bazani aniqlash tartibi, yagona yer solig'i bo'yicha beriladigan imtiyozlar, soliqni hisoblab chiqarish, soliq hisob-kitoblarini taqdim etish va soliqni to'lash tartibi. Qat'iy belgilangan soliq

CamScanner

to'lovchilari. faoliyatning ayrim turlarini amalga oshiruvchiyuridik shaxslar va yakka tartibdagi tadbirkorlar tomonidan qat'iy belgilangan soliqni qo'llashning o'ziga xos xususiyatlari. faoliyatning ayrim turlarini amalga oshiruvchiyuridik shaxslar va yakka tartibdagi tadbirkorlar tomonidan qat'iy belgilangan soliqni hisoblab chiqarish hamda to'lash tartibi.

Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i

Jismoniy shaxslarning daromadlaridan olinadigan soliq va uning o'ziga xosligi. Jismoniy shaxslarning daromadlaridan olinadigan soliq ob'ekti. Jismoniy shaxslarning jami yillik daromadlari. Jami yillik daromad tarkibi: mehnatga haq to'lash shaklida olinadigan daromadlar; jismoniy shaxslarning mulkiy daromadlari; moddiy naf tarzidagi daromadlar va boshqa daromadlar. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida jismoniy shaxslarning daromadlaridan olinadigan soliqning stavkasi. Jismoniy shaxslarning daromadlaridan olinadigan soliq bo'yicha imtiyozlar. Soliq imtiyozlari tarkibi: soliq solinadigan daromadga kiritilmaydigan daromadlar; soliqdan to'liq ozod qilinadigan jismoniy shaxslar; har to'liq oy uchun eng kam ish haqining to'rt baravari miqdoridagi imtiyoz. Jismoniy shaxslarning daromadlaridan olinadigan soliqni hisoblash uslubiyati.

Jismoniy shaxslarning daromadlaridan olinadigan soliqni to'lov manbaida ushlab qolish. Deklaratsiya tushunchasi va uni joriy qilish sabablari. Jismoniy shaxslarning deklaratsiyaga kiritiladigan daromadlari tarkibi. Deklaratsiyani to'ldirish va soliq organlariga topshirish tartibi hamda muddati. Deklaratsiyani muddatida topshirmagan jismoniy shaxslarga nisbatan qo'llaniladigan jarimalar.Deklaratsiya bo'yicha qo'shimcha hisoblanadigan soliq summasini budjetga to'lash muddati.

II modul. Bevosita soliq turlari

Qo'shilgan qiymat solig'i

O'zbekistonda qo'shilgan qiymat soligM joriy qilinishining iqtisodiy sabablariva ahamiyati. Qo'shilgan qiymat solig'i to'lovchilari tarkibi. Qo'shilgan qiymat solig'ining soliq solish ob'ekti. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida soliq ob'ektining tarkibi: tovarlar (ishlar, xizmatlar)ning sotilishi bo'yicha aylanmalari; tovarlarning importi bo'yicha aylanmalar. Soliq solinadigan aylanma tarkibi tovarning realizatsiyasi bo'yicha aylanma; ishlarning realizatsiyasi bo'yicha aylanma, xizmatlarning realizatsiyasi bo'yicha aylanma. Soliq solinadigan aylanmani aniqlash. Soliq solinadigan aylanmani tuzatish. Soliq solinadigan aylanma miqdoriga kiritilmaydigan aylanmalar. Qo'shilgan qiymat solig'i stavkalari Qo'shilgan qiymat solig'ini to'lash va hisob-kitoblarni taqdim etish muddatlari. Import qilinadigan ishlar va xizmatlarga qo'shilgan qiymat solig'i. Import qilinadigan ishlar va xizmatlarga qo'shilgan qiymat solig'i bo'yicha imtiyozlar. Import qilinadigan ishlar va xizmatlarga qo'shilgan qiymat solig'ini to'lash tartibi. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida qo'shilgan qiymat solig'i bo'yicha mavjud muammolar.

Aksiz solig'i

Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida aksiz solig'i va uning soliqtizimida tutgan o'rni. O'zbekiston Respublikasi hududida ishlab chiqarilgan tovarlar uchun aksiz solig'i. Aksiz solig'i toMovchilarining tarkibi. Aksiz solig'ining soliqqa tortish ob'ekti. Soliq ob'ekti tarkibi: qat'iy soliq stavkalari belgilangan mahsulotlar bo'yicha sotilgan mahsulot hajmiga nisbatan naturadagi ifodasi; o'z ichiga aksiz solig'ini olgan qo'shilgan qiymat solig'ini hisobga olmagan holda yuklab jo'natilgan tovar qiymati. O'zbekiston Respublikasida ishlab chiqarilgan mahsulotlarga aksiz solig'i stavkalari. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida O'zbekiston respublikasigaimport qilinadigan aksizosti mahsulotlariga qo'llaniladigan soliq stavkalari. Aksiz solig'ini hisoblash tartibi. Aksiz solig'ini hisobga olish. Aksiz solig'ini to'lash muddatlari. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida import qilinadigan aksizosti mahsulotlaridan soliq undirish tartibi. Aksiz markalari va ularni qo'llash tartibi. Aktsiz markalari bo'yicha xarajatlarni hisobga olish.

Benzin, dizel yoqilg'isi va gaz ishlatganlik uchun olinadigan soliq

Jismoniy shaxslardan transport vositalari uchun benzin, dizel yonilg'isi va gaz iste'moliga soliqning amaliyotga kiritilishi va uning iqtisodiy ahamiyati.
Soliqni to'lovchilar tarkibi va soliqni solish ob'ekti. Soliq stavkalari va soliqni hisoblash tartibi. Soliq hisobini yuritish tartibi va uni to'lash muddatlari.

III modul. Mol-mulk solig'i va resurs to'lovlari

Yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliq

Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida O'zbekiston Respublikasi soliq tizimiga mol-mulk solig'ining joriy etilishi va uning iqtisodiy mohiyati. Yuridik shaxslardan olinadigan mol-mulk solig'ini undirishning huquqiy asoslari. Molmulk solig'i to'lovchilari tarkibi. Mol-mulk bo'yicha soliqqa tortiladigan ob'ekt.Soliqqa tortiladigan mol-mulk bo'yicha o'rtacha qoldiq qiymatni aniqlash uslubiyati. Me'yordagi muddatlarda o'rnatilmagan asbob-uskunalar uchun mol-mulk solig'ini hisoblash. Belgilangan muddatlarda tugallanmagan qurilish ob'ektlariga mol-mulk solig'ini hisoblash. Qurilishning belgilangan muddatini aniqlash jarayoni. Soliq stavkalari va ularning tabaqalanishi. Yuridik shaxslardan olinadigan mol-mulk solig'i bo'yicha imtiyozlar. Soliq imtiyozlari tarkibi: molmulkiga soliq solinmaydigan yuridik shaxslar; mol-mulklarga muddat bo'yicha taqdim etilgan soliq imtiyozlari. Yuridik shaxslardan olinadigan mol-mulk solig'ini hisoblash va to'lash muddatlari. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida jismoniy shaxslar to'laydigan mol-mulk solig'i va uning ahamiyati. Jismoniy shaxslar toMaydigan mol-mulk solig'i bo'yicha ishlab chiqilgan me'yoriy hujjatlar. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida jismoniy shaxslardan mol-mulk solig'ini undirish tartibi. Jismoniy shaxslar olinadigan mol-mulk solig'i to'lash muddatlari

Yuridik shaxslardan olinadigan yer solig'i

Yer solig'i joriy etilishining asosiy sabablari. Yuridik shaxslardan olinadigan yer solig'ini tolovchilar tarkibi. Yuridik shaxslardan olinadigan yer solig'ining soliq

solish ob'ekti. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida yuridik shaxslardan olinadigan yer solig'i stavkalari. Soliq stavkalarining guruhlanishi: jamoa qishloq xo'jalik sug'oriladigan yerlaridan foydalanganlik uchun soliq stavkalari, lamikor ekinzorlar, bo'z yerlar va ko'p yillik ko'chatzorlardan foydalanganlik uchun soliq stavkalari, qishloq xo'jaligi va o'rmon xo'jaligi ishlab chiqarishida foydalaniladigan boshqa yerlardan foydalanganlik uchun soliq stavkalari, Toshkent shahar yer uchastkalaridan foydalanganlik uchun soliq stavkalari; shahar va qo'rg'onlarda yer uchastkalaridan foydalanganlik uchun soliq stavkalari; korxona, muassasalar va tashkilotlardan qishloq joylarda joylashgan yer uchastkalaridan foydalanganlik uchun soliq stavkalari; qishloq joylarda joylashgan yer uchastkalaridan foydalanganlik uchun soliq stavkalari. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida jismoniy shaxslardan undiriladigan yer solig'i va uning iqtisodiy ahamiyati. Yer uchastkalarini ijaraga olish va mulk huquqi. Jismoniy shaxslardan undiriladigan yer solig'ining toMovchilari. Jismoniy shaxslardan undiriladigan yer solig'ining ob'ekti va uni aniqlash tartibi. Yer solig'i bo'yicha jismoniy shaxslarga beriladigan imtiyozlar. Jismoniy shaxslardan undiriladigan yer solig'i stavkalari va ularning tabaqalanishi. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida yer solig'ini hisoblash va uni budjetga undirish tartibi. Jismoniy shaxslardan undiriladigan yer solig'ini to'lash muddatlari.

Suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliq

Suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliq va uning joriy etilish sabablari.Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliqni undirishning huquqiy asoslari. Suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliqning ob'ekti va uni aniqlash tartibi. Suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliqning stavkalari. Soliq stavkalarining tabaqalanishi: yer usti suv resurslari manbalari bo'yicha; yer osti suv resurslari manbalari bo'yicha. Suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliq bo'yicha imtiyozlar tarkibi. Suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliqni hisoblash tartibi va budjetga to'lash muddatlari. Suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliq boyicha soliq hisob-kitoblarini topshirish muddatlari.

Yer qa'ridan foydalanuvchilar uchun soliqlar va maxsus to'lovlar

Yer qa'ridan foydalanganlik uchun soliqning o'ziga xos xususiyatlari. Yer qa'ridan foydalanganlik uchun soliqning to'lovchilar tarkibi. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida yer qa'ridan foydalanganlik uchun soliqning ob'ekti. Yer qa'ridan foydalanganlik uchun soliqning stavkalari va ularning tabaqalanishi. Yer qa'ridan foydalanganlik uchun soliq bo'yicha imtiyozlar va ularning qo'llanilish tartibi. Soliqni hisoblash va budjetga o'tkazish muddati. Yer qa'ridan foydalanganlik uchun soliq bo'yicha hisob-kitoblarni topshirish muddatlari. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida soliq hisobini yuritish va uni buxgalteriyada rasmiylashtirish

IV modul. Yig'imlar, majburiy to'lovlar va elektron hisobot

Mahalliy yig'imlar

Mahalliy yig'imlar va ularning amal qilish xususiyatlari. Mahalliy yig'imlar va ularning mahalliy budjetlarni shakllantirishdagi o'rni. Mahalliy yig'imlarni to'lovchilar tarkibi. Mahalliy yig'imlarni hisoblash va to'lash tartibi. Patta to'lovlari. Patta to'lovi miqdori va uni belgilash tartibi. Patta to'lovlaridan hosil bo'lgan mablag'lardan foydalanish jarayoni. Mahalliy budjet daromadlarini shakllantirishda yig'imlarning ahamiyatini oshirish.

Davlat maqsadli jamg'armalariga majburiy to'lovlar

Yagona ijtimoiy to'lov. Yagona ijtimoiy toMov miqdori va uni hisoblash ob'ekti. Yagona ijtimoiy to'lovni to'lash muddatlari. Yagona ijtimoiy to'lov bo'yicha hisob-kitoblarni topshirish muddatlari.Budjetdan tashqari pensiya jamg'armasiga fuqarolarning sug'urta badallarini hisoblash va to'lash tartibi. Sotilgan mahsulot (ishlar, xizmatlar)ning haqiqiy hajmidan davlat maqsadli jamg'armalariga tushadigan majburiy ajratmalar va boshqa toiovlarni joriy qilinishining sabablari hamda huquqiy asoslari. Soliq to'lovchilar tarkibi, soliq solish ob'ekti va soliq solinadigan baza, majburiy ajratmalarni hisoblab chiqarish, ularning hisob-kitobini taqdim etish va ularni to'lash tartibi.Respublika yo'l jamg'armasiga yigMmlar. Respublika yo'l jamg'armasiga yig'imlarning turlari, soliq to'lovchilar tarkibi, soliq solish ob'ekti, soliq solinadigan baza, imtiyozlar, yig'imlarni to'lash tartibi.

Elektron hisobot va uni jo'natish tartibi

Hisobotlarni elektron ko'rinishda topshirishning zarurligi, joriy etilishi va me'yoriy huquqiy asoslari. Elektron raqamli imzo (ERI). Elektron raqamli imzoni olish tartibi. "Soliq to'lovchilarga interaktiv xizmatlar" tizimi ("Shaxsiy kabinet")ga kirish paytida ro'yxatdan o'tkazish to'g'risidagi ma'lumotlar oynasi. Elektron hisobotlarni tuzish tartibi. Elektron hisobotlarni jo'natish tartibi. Hisobotlarni tekshirish va xatolarni tuzatish tartibi. Hisobotning o'z vaqtida topshirilganligi va soliq inspektori tomonidan imzolangani to'g'risidagi ma'lumotni olish tartibi.

III. Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Yuridik shaxslardan olinadigan foyda solig'i
2. Aylanmadan olinadigan soliq
3. Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i
4. Qo'shilgan qiymat solig'i
5. Aksiz solig'i
6. Benzin, dizel yoqilg'isi va gaz ishlatganlik uchun olinadigan soliq
7. Yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliq
8. Yuridik shaxslardan olinadigan yer solig'i
9. Suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliq
10. Yer qa'ridan foydalanuvchilar uchun soliqlar va maxsus to'lovlar
11. Mahalliy yig'imlar
12. Davlat maqsadli jamg'armalariga majburiy to'lovlar
13. Elektron hisobot va uni jo 'natish tartibi

CamScanner

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Yuridik va jismoniy shaxslarni soliqqa tortishni o'ziga xos o'xshashlik hamda farqli jihatlari.
2. Yuridik shaxslar to'laydigan soliqlarga umumiy tavsifnoma.
3. Yuridik shaxslardan undiriladigan foyda solig'ini hisoblash va byudjetga undirish tartibi.
4. O'zbekistonda mol-mulkni soliqqa tortishning o'ziga xos xususiyatlari.
5. Davlat byudjeti daromadlarini shakllantirishda soliqlarning tutgan o'rni va ahamiyati.
6. Qishloq xo'jaligi korxonalarini soliqqa tortishning o'ziga xos xususiyatlari.
7. Jismoniy shaxslar mol-mulkiga solinadigan soliqning o'ziga xos xususiyatlari.
8. Yuridik shaxslardan undiriladigan yer solig'i va uni soliq tizimida tutgan o'rni.
9. Yer qa'ridan foydalanganlik uchun soliq va uning stavkalarini belgilash mezonlari.
10. Suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliqni undirish tartibini takomillashtirish.
11. Aktsiz solig'ini hisoblash va byudjetga o'tkazish tartibi.
12. Jismoniy shaxslarning mol-mulkidan olinadigan soliqni hisoblash va byudjetga o 'tkazish tartibi.
10
13. Qo'shilgan qiymat soligini hisoblash va hisob-kitoblarni taqdim qilish jarayoni.
14. Kichik biznesni rivojlantirishda yagona soliq toiovining ahamiyati.
15. Yuridik shaxslardan olinadigan foyda soligi va uning korxonalar moliya-xo'jalik faoliyatiga ta'siri.
16. Savdo va umumiy ovqatlanish korxonalarini soliqqa tortishning o'ziga xos xususiyatlari.
17. Tijorat banklarini soliqqa tortish uslubiyati va uning o'ziga xos xususiyatlari.
18. O'zbekiston Respublikasida mahalliy soliqlar va yigimlarning amal qilish mexanizmi.
19.O'zbekiston Respublikasida umumdavlat soliqlarining amal qilish mexanizmi.
20. Kichik korxonalarni soliqqa tortish tartibi.
21. Yuridik shaxslardan undiriladigan umumdavlat soliqlari va ularning o'ziga xos xususiyatlari.
22. Jismoniy shaxslardan undiriladigan mahalliy soliqlar va yigimlar hamda ularni takomillashtirish.
23. Yuridik shaxslardan olinadigan egri soliqlar va ularning korxonalar moliya-xo'jalik faoliyatiga ta'siri.
24. Iqtisodiyotni erkinlashtirish sharoitida soliq siyosatining asosiy yo'nalishlari va uni o'ziga xos xususiyatlari.
25. Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad soligi va uni undirish tartibi.
26. Soliq yukini aniqlash tartibi va uni maqbullashtirish yoilari.

27. O'zbekiston Respublikasi soliq tizimining taraqqiy etgan davlatlar soliq tizimi bilan solishtirma tahlili.
28. Yuridik shaxslardan olinadigan foyda solig'i bo'yicha imtiyozlarni ishlab chiqarishni rivojlantirishga boigan ta'siri.
29 .O'zbekiston Respublikasi Davlat byudjeti daromadlari tarkibida soliqlarning tutgan o'rni va ahamiyati.
30. Yakka tartibda tadbirkorlik faoliyati bilan shug'ullanuvchi jismoniy shaxslarning daromadlarini soliqqa tortish, uning o'ziga xos xususiyatlari.
31. Soliqqa tortish jarayonida deklaratsiyalash usuli, uning o'ziga xos xususiyatlari.
32. Yagona yer soligini hisoblash va toiash tartiblarini takomillashtirish.
33. Soliq amaliyotida moliyaviy jazo choralarini qoilash tartiblari.
34. Foyda soligi bazasini aniqlash usullari, soliqni hisoblash va toiash tartiblari.
35. Soliqlar va yigimlar bo'yicha boqimandalarni undirish mexanizmini takomillashtirish.
36. Yuridik shaxslardan olinadigan resurs soliqlari va ularning korxonalar moliya-xo'jalik faoliyatiga ta'siri.
37. Mahalliy hokimiyatlarning soliq-byudjet huquqlarini oshirishmasalalari.
38. Iqtisodiyotni erkinlashtirish sharoitida soliqlarning kichik korxonalarni rag'batlantirishdagi rolini oshirish masalalari.
39. Yuridik shaxslardan olinadigan mol-mulk solig'i va uning o'ziga xos xususiyatlari.
40. Aktsiz osti tovarlarini belgilash va ularni soliqqa tortishning o'ziga xos xususiyatlari.
41. O'zbekistonda qo4shilgan qiymat soligini joriy qilishning iqtisodiy sabablari.
42. Soliq hisob-kitoblarini taqdim etish tartibi va muddatlarini takomillashtirish.
43. Jismoniy shaxslardan undiriladigan yer solig'i, uni hisoblash va byudj etga undirish.
44. Jismoniy shaxslarning tadbirkorlik faoliyatidan olinadigan daromadlarini soliqqa tortishning o'ziga xos xususiyatlari.
45. Jismoniy shaxslardan olinadigan soliqlarni undirish tartibini takomillashtirish.
46. Savdo va umumiy ovqatlanish korxonalaridan yagona soliq to'lovini undirish mexanizmi.
47. Iqtisodiyotni modemizatsiyalash sharoitida qo'shilgan qiymat solig'ini undirish mexanizmi.
48. Yakka tartibda tadbirkorlik faoliyati bilan shug'ullanuvchi jismoniy shaxslarning daromadlaridan soliq undirish tartibini takomillashtirish.
49. Egri soliqlar va ularni ishlab chiqarish samaradorligiga ta'sirining tahlili.
50. O'zbekiston Respublikasida soliqlarni undirish usullari va ulardan foydalanishning tahlili.
51.Mahalliy yig'imlarni joriy etish va ularni undirish mexanizmini takomillashtirish.
52. Soliq imtiyozlari va byudjet daromadlari o'rtasidagi uzviylikni takomillashtirish.

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan loyiha ishi, esse, tezis yoki ilmiy maqola yozish, referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.

CamScanner

3.	**V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)** Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: - soliqlar va soliq tizimining mohiyati, zarurligi, belgilar va funksiyasi haqida; - soliq nazariyalarining rivojlanish bosqichlari haqida; - davlat soliq xizmati organlarini boshqarish asoslari haqida; - soliq tizimining huquqiy asoslari haqida; - soliqqa tortish tamoyillari haqida; - soliq tizimini takomillashtirish haqida; - rivojlangan mamlakatlarda soliqqa tortishni tashkil etish xususiyatlari haqida; - soliq stavkalarini tabaqalashtirish haqida; - soliq imtiyozlari haqida; - soliqlarni hisoblash usullari *haqida tasavvurga ega bo'lishi;* - davlat soliq xizmati organlarini boshqarish uslublari asoslarini; - soliqlarni hisoblash va to'lash tartiblarini; - soliqqa tortiladigan bazani aniqlash usullarini; - soliq stavkalarini tabaqalashtirishni; - soliq imtiyozlari tarkibini; - soliqqa tortiladigan baza tarkibini va uni shakllantirish tamoyillarini *bilishi va ulardan foydalana olishi;* - soliqlar va yig'imlarning yig'iluvchanligini ta'minlash bo'yicha; - soliqqa tortish ob'ektlarini aniqlash bo'yicha; - soliqqa tortish mexanizmi bo'yicha; - soliq tekshiruvlari dalolatnomalarini rasmiylashtirish bo'yicha; - soliqlar vositasida tartibga solishni tashkil etish bo'yicha; - soliqqa tortish bo'yicha hisobotlarni tahlil qilish bo'yicha; - soliq tushumlarini tahlil qilish bo'yicha; soliqqa tortish bo'yicha meyoriy-huquqiy hujjatlaridan yetarli foydalanish *ko'nikmalariga ega bo'lishi lozim.*
4.	**VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:** – ma'ruzalar; – real vaziyatga asoslangan amaliy ishlarni bajarish; – esse, tezis va maqolalar yozish; – vaziyatli topshiriqlarni (keys-stadi) yechish; – jarayonli-yo'naltirilgan ta'lim; – muhokamalarda ishtirok etish; – kichik guruhlarda ishlash; – loyiha ishi bajarish; – mustaqil ishlarni bajarish; – taqdimot tayyorlash; – turli darajadagi testlarni yechish; – so'rov o'tkazish.
5.	**VII. Kreditlarni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha test yoki yozma ishni topshirish.

6.	**Asosiy adabiyotlar:** 1.Vahobov .AJurayev. A Soliqlar va soliqqa tortish. Darslik -T: " IqtisodMoliya ", 2019. -408b 2. Jurayev.A.S , Usmonova.M.S, Amanov.A.M Qiyosov.Sh.U Jismoniy shaxslarni soliqqa tortish. Darslik -T: " Iqtisod-Moliya ", 2019. -432b 3. Jurayev.A Shirinov.S Soliq statistikasi va prognozi O'quv qo'llanma Darslik -T: " Iqtisod-Moliya ", 2015. -320b 4. Jurayev.A ,Safarov.G, Meyliyev.O Soliq nazariyasi O'quv qo'llanma k -T: " Iqtisod-Moliya ", 2019. -324b 5. Jurayev.A, Usmonova.M Jismoniy shaxslarni soliqqa tortish .O'quv qo'llanma, -T: "Sano-standart", 2015-216 b **Qo'shimcha adabiyotlar** 6.O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi – T.: O'zbekiston, 2017. – 46 b 7.O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "2022-2026-yillarga mo'ljallangan yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi 60-sonli Farmoni. https://lex.uz/docs/-5841063, 2022 yil 28-yanvar. 8.O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi. Xalq so'zi, 29.12.2021. 9.Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. – Toshkent: O'zbekiston NMIU, 2017. – 104 б. 10.Isroilov B., Isroilov J. Yuridik shaxslar foydasini soliqqa tortish, uning hisobi va tahlil qilish yo'llari. O'quv qo'llanma. -T.: "Fan va texnologiyalar, 2010. -274 b.
	Axborot manbaalari 11.International Journal of Accounting and Taxation. http://ijatnet.com/ 12.Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar. Ilmiy-elektron jurnal. www.iqtisodiyot.uz 13.World Tax Journal http://www.ibfd.org 14.Journal of TaxResearch. www.ama.org 15.Journal of International taxation. www.ama.org **Internet saytlar** www.worldwide-tax.com; www.bizneslab.uz; www. study.com; www.norma.uz; www.soliq.uz; www.nalog.ru; www.uzreport.com; www.hisobot.uz; www.my.soliq.uz;
7.	Fan dasturi QarMII Iqtisodiyot fakulteti Kengashining 2022 yil 24 iyundagi 11-sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.

CamScanner

	Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti Kengashining 2022 yil 28 iyundagi 11-sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan fan dasturlarini o'quv jarayonida foydalanishga tavsiya etilgan.
8.	**Fan/modul uchun mas'ullar:** N.R.Murtazayev – QarMII "Moliya" kafedrasi katta o'qituvchisi Y.M.Xasanova – QarMII "Moliya" kafedrasi katta o'qituvchisi
9.	**Taqrizchilar:** G.P.Erkayeva – QarDU, "Iqtisodiyot" kafedrasi dotsenti, iqtisod fanlari nomzodi, (turdosh OTM) Z.I.Ruziyev – QarMII, "Moliya" kafedrasi dotsenti, i.f.f.d.

CamScanner